

Dkt. August Konkkel, Mambo ya Nyakati, Kipindi cha 6, Taifa la Israeli

© 2024 Gus Konkkel na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. August Konkkel katika mafundisho yake kuhusu vitabu vya Mambo ya Nyakati. Hiki ni kipindi cha 6, Taifa la Israeli.

Tumekuwa tukiangalia jinsi Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anavyoelezea historia ya Israeli kwa upande wa watu wake, na hadi sasa amejikita katika Yuda, kisha Walawi.

Sasa, ataangazia Israeli yote iliyobaki, ambayo inatupeleka kwenye wakati wake, ambapo analeta maelezo kuhusu kwa nini mahusiano haya yana umuhimu mkubwa katika wakati wake. Kwa kweli, katika historia zote, tuna jukumu kwa watu na mahusiano yao, kitu kama kile tunachoweza kukiita nasaba kwa sababu hatuwezi kuelewa mahusiano ya sasa ikiwa hatuelewi kitu kuhusu mahusiano ya zamani. Sasa, labda tunaona hili wazi zaidi katika kifalme, ambapo una mfululizo wa wafalme na aina hiyo ya kitu, lakini kwa kweli, tunaliona katika kila aina ya vipengele vya jamii ambapo tunapaswa kujua ni nani alihudumu nafasi gani katika wakati gani na walifanya nini, iwe walikuwa meya wa jiji au waziri mkuu wa jimbo hapa Kanada au gavana wa jimbo nchini Marekani.

Mahusiano haya yote ni muhimu. Kwa hivyo, mahusiano haya ya nyakati za kale yalikuwa muhimu sana kwa Mwandishi wa Mambo ya Nyakati. Historia za kale zote zilikuwa na nasaba za aina hii kwa sababu nasaba hizi ziliwasaidia kuelewa walikuwa akina nani katika wakati huu.

Kwa hivyo, katika wakati wa sasa wa Mwandishi wa Mambo ya Nyakati, ilikuwa muhimu sana kujua ni nani Mlawi, na ilikuwa muhimu sana kujua ni nani wa kabila la Yuda na wana wa Daudi. Lakini kwa Mwandishi wa Mambo ya Nyakati, Israeli yote ni Israeli yote. Ni makabila yote ya Yakobo, na anachotaka kutuonyesha katika sehemu hii inayofuata, ambayo ni nyongeza kwa Yuda na Walawi, sehemu ya mwisho ya nasaba zake, kile ambacho Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anasisitiza kutangaza ni kwamba hakuna makabila kumi yaliyopotea.

Hiyo ni hadithi ya kihistoria iliyobuniwa kabisa. Hakuna mtu katika Israeli aliyepotea, na ikiwa tutazungumzia kuhusu Israeli yote, basi tunahitaji kujua Israeli yote ilikuwa nani. Na kwa hivyo sasa atazungumzia ukweli kwamba makabila haya mengine ni muhimu na ni sehemu ya Israeli yote, na wako hapa, na wako hapa.

Zipo katika Yuda, na zipo hapa Yerusalemu, na zote ni sehemu ya ahadi ya Mungu kwa Israeli yote. Sasa, samahani kama nasikia kama ninahubiri, kwa sababu kwa kweli, mimi ni mhubiri. Hivyo ndivyo ninavyofanya.

Hata hivyo, mara nyingi nimekutana na wazo hili kwamba mara tu makabila ya kaskazini yalipohamishwa na Sargon II au Shalmaneser V katika mwaka wa 722, kwamba kwa namna fulani au nyingine yalitawanyika na kupotea. Hakuna kitu kinachoweza kuwa kinyume zaidi na historia ya Mwandishi wa Mambo ya Nyakati, njia yake ya kufikiri, na kumbukumbu zake. Kwa hivyo sasa tunarudi kwenye kumbukumbu hizi, na hapa tunaanza na Isakari na Benyamini.

Ukikumbuka ramani yetu, Isakari na Benyamini sasa ni makabila upande wa magharibi wa Yordani, na yako kusini mwa Bahari ya Galilaya. Kwa kweli, Benyamini ni kabila lililo karibu na Yerusalemu, na kama tutakavyoona, Benyamini ilikuwa kabila muhimu sana kwa sababu Sauli, mfalme wa kwanza wa Israeli, alitoka katika kabila hilo. Kile ambacho Daudi alifanya katika kuianzisha Yerusalemu kama mji mkuu kimsingi kilikuwa kuunganisha vikundi viwili vya makabila vinavyopigana.

Alianzisha Yerusalemu kama mji mkuu, na mpaka wa Benyamini na mpaka wa Yuda ulipitia moja kwa moja katika jiji la Yerusalemu. Kwa hivyo, katika mji mkuu mpya, kaskazini na kusini vilijumuishwa. Mwandishi wa Mambo ya Nyakati hapa anatupa idadi kubwa ya Benyamini na Isakari, ambayo ni kabila lililoko kaskazini tu chini ya Bahari ya Galilaya kwa sababu ya umaarufu wao.

Kwa Mwandishi wa Mambo ya Nyakati, idadi hii kubwa ya makabila huwakilisha baraka kila wakati. Yanawakilisha kwamba nyinyi ni jeshi la Mungu. Haya si majeshi ya Israeli pekee.

Haya ni majeshi ya Mungu. Kisha Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anaendelea na makabila mengine tuliyo nayo upande wa magharibi wa Yordani. Tayari ameshughulika na Wareubeni, Wagadi na Wamanase upande wa mashariki wa Yordani.

Kwa hivyo hapa anashughulika na Dani, Naftali, Zabuloni, na Manase. Sasa, hatupati majina haya yote. Mwandishi wa Mambo ya Nyakati hamtaji Zabuloni, na haijulikani wazi kwa nini hamtaji Zabuloni.

Labda haikuwa kitu kilichojitokeza katika kumbukumbu zake, lakini kwa vyovyote vile, Zabuloni hayupo. Dani yuko pale angalau kwa kudokeza kwa sababu jiji la Dani na Naftali zimeorodheshwa pamoja, na hawa wote ni wana wa mama mmoja. Na kwa hivyo ni makabila yanayohusiana, na wote wawili wamekusanywa pamoja ili wajumuishwe.

Kisha, tuna kumbukumbu za Manase katika mistari ya 17 hadi 19. Bila shaka, kama tulivyoona hapo awali, Manase lilikuwa kabila lililokuwa upande wa magharibi na mashariki mwa Yordani. Kwa hivyo, lilikuwa na eneo kubwa pande zote mbili, sehemu ya baraka ambayo Yusufu alipewa.

Sasa, tuna kabila la Efraimu. Kabila la Efraimu hukumbukwa kila mara kama kabila maarufu na linaloongoza. Yoshua alitoka katika kabila la Efraimu, na ukweli kwamba Yoshua alitoka katika kabila la Efraimu unaonekana na Mwandishi wa Mambo ya Nyakati.

Sasa, hapa ndipo penye fumbo kidogo kwa sababu tukirudi kwa mababu, tunajua kwamba Efraimu na Manase wote walikuwa Misri, na hatuna kumbukumbu yoyote ya yeyote kati yao kuwahi kuwa katika nchi ya Palestina. Hata hivyo, tulichonacho ni nasaba ya mstari, yaani, vichwa vya baba vilivyotolewa kwa uwepo wao katika nchi ya Israeli. Na kisha tuna maelezo ya uvamizi ambapo ndugu wawili waliuawa.

Na kisha, tuna nasaba ya pili ya mstari inayoongoza kwa Yoshua. Kwa hivyo, tungejiuliza, Efraimu anaonekanaje katika nchi ya Palestina, katika nchi ya Israeli, wakati hakuna kumbukumbu kwamba aliwahi kuwa huko? Marabi walikuwa na njia mbalimbali za kujaribu kushughulikia hili, lakini nadhani kwamba Mwandishi wa Mambo ya Nyakati hasemi kwamba Efraimu, ambaye Yoshua ni mzao wake, ni Efraimu yuleyule ambaye amemtaja hapo awali kuwa yuko Misri. Simulizi hili la uvamizi lilivuruga simulizi nzima.

Katika nasaba ya pili, ambayo inatuongoza hadi Yoshua, hatujapewa uhusiano wa baba yake alikuwa nani, baba mkuu Efraimu, ambaye Yoshua alitoka kwake hasa. Kwa hivyo, inaonekana kwangu tunahitaji kukubali utata wa Mwandishi wa Mambo ya Nyakati wakati huo. Anachotaka kuonyesha ni kwamba Yoshua alitoka katika kabila hili kuu la Efraimu, lakini kwa kweli haonyeshi uhusiano wa moja kwa moja na baba mkuu.

Kisha, hatimaye tunafika kwenye kabila la Asheri. Kabila la Asheri lilikuwa karibu sana na nchi ya Lebanoni. Lilikuwa kusini mwa nchi ya Lebanoni.

Ilikuwa kwa namna fulani kwenye ukingo, kwa namna fulani kwenye ukingo. Kwa hivyo iko juu ya Manase na iko magharibi mwa Naftali. Iko juu huko kaskazini.

Na haya ndiyo maeneo ya kawaida ya kitamaduni ya Asheri. Sasa, hapa kuna jambo lingine la kuvutia kuhusu historia ya Mwandishi wa Mambo ya Nyakati. Huyu ni Asheri, kama tunavyomjua kutoka kwa vitabu vingine vya kihistoria.

Lakini katika Mambo ya Nyakati, inaonekana Asheri pia alikuwa na uwepo wa kusini zaidi. Sasa, tuna rekodi ya kijeshi ya Israeli. Na hapa ndipo tunapofikia, hasa kwa familia ya Benyamini.

Na hapa, bila shaka, ndipo tunapofikia hadithi ya Sauli na mahali tunapofikia jinsi wanamgambo walivyofanya kazi hapo awali. Kwa hivyo hapa tuna familia ya

Benyamini iliyopewa kwa ufupi. Kisha wanamgambo kwanza waliokuwa wamesimama Yerusalemu.

Na kisha tuna wanajeshi waliokuwa wamesimama Gibeoni. Sasa, wanajeshi huko Yerusalemu ni wana wa Ehudi na kisha wanajeshi wa Sha'arayim . Maandishi tuliyo nayo, maandishi yetu ya Kimasora, ni magumu kidogo kwa wakati huu.

Na inanikatisha tamaa kwamba tafsiri zote mbili hazichukui mwelekeo wa kufuata matoleo mengine ya Mambo ya Nyakati kwa wakati huu, jambo linaloifanya iwe wazi zaidi . Yaani, katika mstari wa nne, tunacho ni wanamgambo wa Ehudi na kisha wanamgambo wa Sha'arayim . Kisha tunafika kwa wanamgambo huko Gibeoni.

Kwa wakati uliofaa, eneo la Benyamini halikutengwa na eneo la Yuda. Liliunganishwa kwa namna fulani. Kwa hivyo Efraimu ilikuwa kaskazini mwa eneo la Yuda na Benyamini.

Familia ya Sauli inatokana na nasaba hii, ambayo inawapa wazao hadi wakati wa Sauli kwa undani fulani. Kwa hivyo, hii inatufikisha kwenye hitimisho lake.

Mistari hii miwili ina umuhimu mkubwa sana katika kitabu cha Mambo ya Nyakati. Kwa hivyo, sura ya tisa, mstari wa 1a inasema kwamba Israeli yote ilisajiliwa . Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anataka kila mtu ajue kwamba Israeli ipo katika Yehud .

Na tuna kumbukumbu. Zote zilisajiliwa. Tunazo kwenye kitabu.

Kwa hivyo, huu ndio hitimisho la sura ya pili, mstari wa kwanza na wa pili. Hawa walikuwa wana wa Israeli. Mwandishi wa Mambo ya Nyakati ameturudisha nyuma hadi wakati wake katika Milki ya Uajemi ya mwisho katika jimbo la Yehud .

Israeli yote ilisajiliwa. Sasa, jambo la pili analotaka kueleza ni mwendelezo. Kuna swali kidogo hapa kuhusu tafsiri ya mstari wa pili.

Kiebrania hutumia neno Rishon. Hilo ndilo neno ulilo nalo katika Mwanzo. Hapo mwanzo, Mungu aliumba mbingu na dunia.

Sasa, neno hili lina kiwango fulani cha kisemantiki na unyumbufu fulani. Na kwa namna fulani tunapaswa kubaini maana yake katika mstari huu. Lakini wakati mwingine linamaanisha kile ambacho ni kichwa au kile ambacho ni kanuni.

Wakati mwingine, inaweza kumaanisha kile kilicho cha kwanza, kile kilichopo mwanzoni. Lakini nadhani hapa, Chronicler inamaanisha kuisitiza mwendelezo. Familia hizi ziliishi Yerusalemu, na walijua kwamba mali yao ilikuwa Yerusalemu.

Hawa ndio wakazi wakuu wa Yerusalemu. Hawakupoteza mwelekeo wao na mali zao zilikuwa za akina nani. Kama kuna jambo moja linalosisitizwa katika Mambo ya Nyakati, ni kuonyesha kwamba watu wa Israeli kwa wakati huu wanaendelea kwa njia isiyovunjika na Israeli yote ya zamani.

Na sasa anataka kusema, sisi ni nani katika Yuda ? Sisi ni nani? Naam, Yerusalemu iko katikati. Na kisha kuna familia za makuhani. Na kisha kuna Walawi na majukumu yao yote.

Sasa, sehemu kubwa ya Walawi ambayo hatujaitaja hadi sasa ni usalama. Unajua, hekalu lina nafasi yenye vitu vingi vya thamani ndani yake. Na kuna watu wengi wanaotaka kutumia vitu hivi kila wakati, au labda kukiuka majengo matakatifu na matakatifu ambayo hekalu linawakilisha.

Na kwa hivyo, walinzi wa mlango walikuwa jukumu muhimu sana la Walawi. Walipaswa kutoa usalama. Kwa hivyo, Mwandishi wa Mambo ya Nyakati anaelezea jamii yake.

Yerusalemu iko katikati. Kuna familia za makuhani. Kisha, karibu nao kuna Walawi.

Kisha inaishia na walinzi wa lango, na kisha kwa muhtasari wa Israeli yote. Kwa hivyo tuko hapa. Na sasa tuko tayari kusimulia hadithi ya ahadi kwa Daudi na kile Mungu anachofanya ili tuelewe kweli na kikamilifu, huu ndio ufalme wa Yahweh.

Huyu ni Dkt. August Kunkel katika mafundisho yake kuhusu vitabu vya Mambo ya Nyakati. Huu ni kipindi cha 6, Taifa la Israeli.